

แผนการจ้างงานคนพิการ (ตามมาตรา 33 และ มาตรา 35)

ประจำปี พ.ศ. 2568

กลุ่มบริหารงานบุคคล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

คำนำ

แผนการจ้างงานคนพิการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบาย
การจ้างงานคนพิการในหน่วยงานขอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงใหม่ เขต 4 ในฐานะหน่วยงานรัฐที่ต้องดำเนินการจ้างงานคนพิการให้ครบ
ตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้ตามมาตรา 33 และมาตรา 35 เป็นไปอย่าง
มีประสิทธิภาพและครบตามที่กฎหมายกำหนด

กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่
เขต 4 ได้จัดทำแผนการจ้างงานคนพิการฉบับนี้เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษา
ในสังกัดมีความรู้ความเข้าใจ และทราบถึงแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมาย
การจ้างงานคนพิการได้อย่างถูกต้อง

กลุ่มบริหารงานบุคคล

สพป.เชียงใหม่ เขต 4

สารบัญ

หน้า

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1
2. วิธีการปฏิบัติตามกฎหมาย	2
วิธีที่ 1 รับคนพิการเข้าทำงาน (มาตรา 33)	3
วิธีที่ 2 การส่งเสริมอาชีพโดยการจัดให้มี สัมปทาน (มาตรา 35)	4
(1) การให้สัมปทาน	4
(2) การจัดสถานที่จำหน่ายสินค้า หรือบริการ	5
(3) การจัดจ้างเหมาช่วงงานหรือ จ้างเหมาบริการ	6
(4) การฝึกงาน	7
(5) การจัดให้มีอุปกรณ์หรือ สิ่งอำนวยความสะดวก	8
(6) การจัดให้มีบริการล่ามภาษามือ	9
(7) การให้ความช่วยเหลืออื่นใด แก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ	10

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการจ้างคนพิการ

1) พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 33 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ รับคนพิการเข้าทำงานตามลักษณะของงาน ในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ จะต้องรับคนพิการเข้าทำงาน

มาตรา 35 ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะรับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา 33 หรือนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการไม่รับคนพิการเข้าทำงาน ตามมาตรา 33 และไม่ประสงค์จะส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา 34 หน่วยงานของรัฐนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการนั้น อาจให้สัมปทานจัดสถานที่ จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงาน หรือจ้างเหมาบริการโดยวิธีกรณีพิเศษ ฝากงานหรือจัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ล่ามภาษามือ หรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

2) กฎกระทรวงกำหนดจำนวนคนพิการ ที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ จะต้องรับเข้าทำงานและจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2554

3) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงานหรือจ้างเหมาบริการโดยวิธีกรณีพิเศษ ฝากงานหรือจัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ล่ามภาษามือ หรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแล คนพิการ พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2. วิธีการปฏิบัติ ตามกฎหมาย

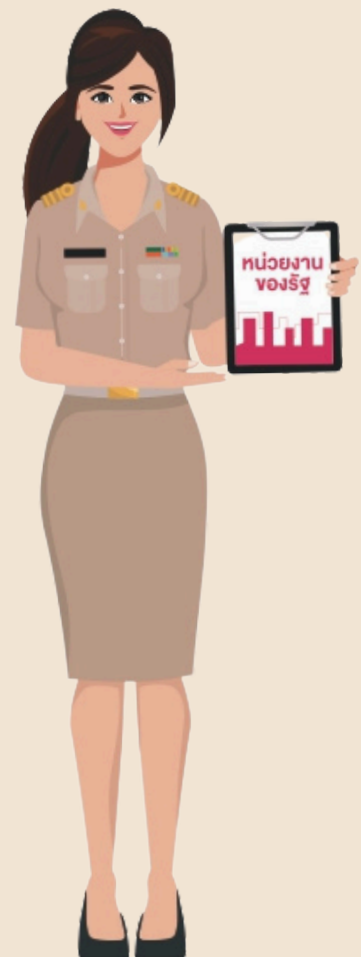
การนับจำนวนผู้ปฏิบัติงาน

1) จำนวนคนพิการที่ต้องรับเข้าทำงาน
ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งมีผู้ปฏิบัติงาน
ตั้งแต่ 100 คนขึ้นไปรับคนพิการที่สามารถ
ทำงานได้ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใด
ในอัตราส่วนผู้ปฏิบัติงานที่มีใช้คนพิการ
ทุก 100 คน ต้องรับคนพิการ 1 คน
เศษเกิน 50 คน ต้องรับคน พิการเพิ่มอีก
1 คน (100 คน:1 คน, 151 คน:2 คน)

2) ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานที่มีตัว
อยู่จริงที่มีใช้คนพิการ(นับรวมผู้มาช่วยราชการ)
ซึ่งเป็นข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง
ประจำ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ
สถานศึกษาในสังกัดมีผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่ 100
คนขึ้นไป รับคนพิการที่สามารถทำงานได้ไม่ว่า
จะอยู่ในตำแหน่งในอัตราส่วนผู้ปฏิบัติงานที่มีใช้
คนพิการ ทุก 100 คน ต้องรับคนพิการเพิ่มอีก
1 คน (100 คน : 1 คน, 151 คน : 2 คน)

3) การจัดทำแผน หมายถึง จัดทำแผนการ
จ้างงานคนพิการในภาพรวมของสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาตามความเหมาะสมกับ
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ
สถานศึกษา โดยกำหนดจำนวนให้สถานศึกษา
ดำเนินการตามกฎหมายการจ้างงานคนพิการ
ด้วยวิธีการรับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา
33 หรือวิธีการส่งเสริมอาชีพแก่คนพิการด้วย
การจัดสัมปทานตามมาตรา 35 อาจเลือกทำ
วิธีเดียวหรือหลายวิธีรวมกันก็ได้

วิธีที่ 1 การรับคนพิการเข้าทำงาน (มาตรา 33)

ขั้นตอนการปฏิบัติ

วิธีการตามมาตรา 33 การรับคนพิการเข้าทำงานประจำ
ในสำนักงานเขตพื้นที่หรือสถานศึกษา ได้แก่ ข้าราชการ
พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว

1) การสรรหา คนพิการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด (กรณีทั่วไปหรือกรณีพิเศษ)
โดยเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา

2) การสรรหาและเลือกสรร คนพิการเป็นพนักงานราชการ
ให้ใช้หลักเกณฑ์ ตามหนังสือ คพร. ที่ นร 1004.1/คพร./พิเศษ
1791 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2554

3) การสรรหาและเลือกสรร คนพิการเป็นลูกจ้างชั่วคราว
ตามหลักเกณฑ์ของกรมบัญชีกลาง (เฉพาะกรณีเงินนอกงบประมาณ
ที่ได้รับอนุมัติจากกรมบัญชีกลาง)

4) สำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษาในสังกัด ต้องรับคนพิการ
เข้าทำงานตามกฎหมายตามอัตราส่วน สามารถเลือกใช้วิธีการใด
วิธีการหนึ่งหรือใช้ 2 วิธี ตามมาตรา 33 หรือมาตรา 35 รวมกัน

วิธีที่ 2 การส่งเสริมอาชีพโดยการ จัดให้มีสัมปทาน (มาตรา 35)

หน่วยงานของรัฐที่ไม่ประสงค์จ้างคนพิการตามมาตรา 33
อาจจัดให้มีการส่งเสริมอาชีพในรูปแบบอื่นโดยวิธีการ
ให้สัมปทานซึ่งมี 7 วิธี ดังต่อไปนี้

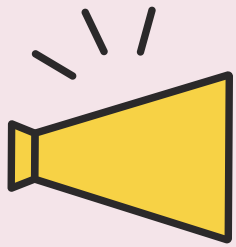
(1)การให้สัมปทาน

การให้สิทธิแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการได้ใช้ประโยชน์
จากทรัพย์สินในการประกอบอาชีพ ระยะเวลาสัญญา
ไม่น้อยกว่า 1 ปี และเป็นไปตามความเหมาะสม

ตัวอย่างการให้สัมปทาน

- ให้สัมปทานตู้เครื่องดื่มอัตโนมัติ
- ให้สัมปทานเครื่องถ่ายเอกสารเพื่อประกอบอาชีพ
- ให้สัมปทานร้านขายอาหาร (ล้อคขายของ)
ในหน่วยงานให้คนพิการขายสินค้าและบริการ

(2)การจัดสถานที่จำหน่าย สินค้าหรือบริการ

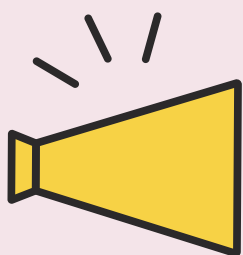
การจัดสถานที่บริเวณหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอก เพื่อให้คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ ได้ใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ โดยเว้นค่าเช่า ระยะเวลาสัญญาไม่น้อยกว่า 1 ปี

กรณีหน่วยงานของรัฐ ให้หัวหน้าหน่วยงานรัฐมีอำนาจอนุญาต ภายใต้เงื่อนไขให้ใช้อาคารหรือสถานที่ของหน่วยงานรัฐที่ได้กำหนดไว้ โดยได้รับการยกเว้นค่าเช่าและค่าธรรมเนียมอื่น

ตัวอย่างการให้สัมปทาน

- สถานศึกษาจัดพื้นที่บริเวณโรงอาหารให้คนพิการดำเนินการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม
- สถานศึกษาจัดสรรพื้นที่ให้คนพิการเปิดร้านขายเครื่องเขียนแก่นักเรียน
- จัดสรรพื้นที่ให้คนพิการเปิดร้านขายของที่ระลึก

(3)การจัดจ้างเหมาช่วงงาน หรือจ้างเหมาบริการ

การจ้างเหมาช่วงงานหรือการจ้างเหมาบริการจากคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการเพื่อประโยชน์ของสำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษาในสังกัด

1. ให้สำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษา กำหนดวงเงินตามสัญญาหรือข้อตกลงที่จะจ้างในแต่ละครั้งโดยพิจารณาความจำเป็นและความเหมาะสมตามลักษณะของงาน และจำนวนคนพิการที่ต้องรับเข้าทำงาน
2. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างและคณะกรรมการตรวจรับการจ้างตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุของหน่วยงานรัฐแห่งนั้นโดยวิธีกรณีพิเศษ
3. สำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษา ดำเนินการจ้างโดยวิธีการพิเศษ โดยดำเนินการภายในปีงบประมาณ และในกรณีที่มีข้อตกลงให้จ้างต่อเนื่อง ให้สัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ของแต่ละปีกำหนดวงเงินตามสัญญาหรือข้อตกลงตามความเหมาะสม

ตัวอย่างการจัดจ้างเหมา ช่วงงานหรือจ้างเหมา

- สำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษาในสังกัดจ้างเหมาคนพิการในตำแหน่งธุรการ, ตำแหน่งครูอัตราจ้าง, ตำแหน่งพี่เลี้ยงเด็กพิการ, ตำแหน่งนักการภารโรง
- สำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษาในสังกัดจ้างเหมาบริการคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ ดำเนินงานในโครงการของหน่วยงานนั้น ๆ
- สำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษาในสังกัดจ้างเหมาผู้ดูแลคนพิการทำงานในตำแหน่งแม่บ้าน เป็นต้น

(4) การฝึกงาน

การเพิ่มพูนความรู้ทักษะประสบการณ์หรือการถ่ายทอดหรือเทคโนโลยีที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน และไม่น้อยกว่า 600 ชั่วโมง หรือตามที่หน่วยงานที่รับฝึกงานและผู้ผ่านการฝึกงาน

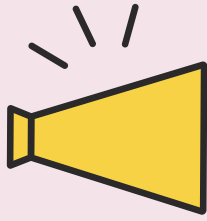
หน่วยงานอาจจัดฝึกงานเองหรือจะสนับสนุนงบประมาณให้แก่ผู้จัดฝึกงานแทนก็ได้ ซึ่งต้องไม่ใช่ภารกิจตามปกติของหน่วยงานโดยรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการฝึกงาน เช่น ค่าสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เอกสาร วิทยากร ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยงหรือค่าอาหารแก่ผู้เข้ารับการฝึกงาน ทั้งนี้ การฝึกงานให้นับระเบียบว่าด้วยการฝึกอบรม ของส่วนราชการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ตัวอย่างการฝึกงาน

- ฝึกอบรมหลักสูตรคอมพิวเตอร์เบื้องต้นให้แก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ
- จัดอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อประกอบอาชีพแก่คนพิการ
- ฝึกหลักสูตรอาชีพ เช่น การเกษตร, งานฝีมือ ฯลฯ เป็นต้น

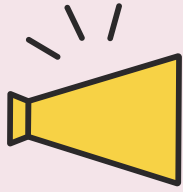
(5)การจัดให้มีอุปกรณ์หรือ สิ่งอำนวยความสะดวก

การจัดให้มีเครื่องช่วยอำนวยความสะดวกซึ่งเคลื่อนที่หรือเคลื่อนย้ายได้เพื่อให้คนพิการเข้าถึงประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ได้บนพื้นฐานของความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ ละประเภทการจัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ต้องมีลักษณะ เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะหรือการจัดให้มีอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคารสถานที่หรือบริการ สาธารณะอื่น เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ พ.ศ. 2555

ตัวอย่างการจัดให้มีอุปกรณ์หรือ สิ่งอำนวยความสะดวก

- จัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการเห็น
- สร้างห้องน้ำสำหรับคนพิการให้ผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหว
- สร้างทางสัญจรให้แก่ผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหว
- ที่นั่งสำหรับคนพิการหรือพื้นที่สำหรับจอดรถเข็นคนพิการ
- ที่จอดรถสำหรับคนพิการ
- ราวกั้นตกหรือผนังกันตกประตูสำหรับคนพิการ เป็นต้น

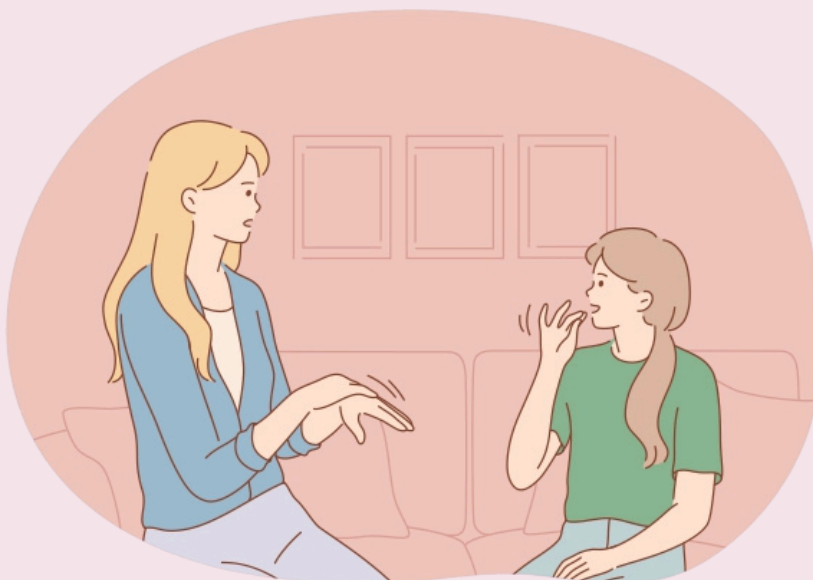
(6)การจัดให้มีล่ามภาษามือ

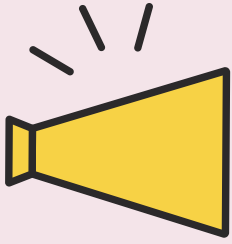
การจ้างบุคคลซึ่งจัดแจ้งเป็นล่ามภาษามือต่อกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อให้บริการแก่คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

จัดให้มีล่ามภาษามือในสัดส่วน 1 คน ต่อคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 20 คน พิจารณากำหนดวงเงินในการจัดให้มีล่ามภาษามือตามความจำเป็นและความเหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคนพิการ

ตัวอย่างการจัดให้มีล่ามภาษามือ

จัดให้มีล่ามภาษามือเพื่อสื่อสารระหว่างพนักงานที่เป็นคนพิการทางการได้ยินกับพนักงานปกติอัตราพนักงานที่เป็นคนพิการทางการได้ยินจำนวน 20 คน และได้ทำสัญญาจ้างล่ามภาษามือ จำนวน 1 คน เพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสารระหว่างทำงาน

(7)การให้ความช่วยเหลืออื่นใด แก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ

การให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการโดยตรง เพื่อให้คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการสามารถประกอบอาชีพหรือมีรายได้ การดำเนินการ อาจเสนอเป็นแผนงานโครงการงบประมาณและ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ตามความเหมาะสม

ตัวอย่างการให้ความช่วยเหลือ อื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ

- ให้จักรเย็บผ้าและอุปกรณ์ให้คนพิการเพื่อประกอบอาชีพรับตัดเย็บเสื้อผ้า
- สนับสนุนเงินทุนในการประกอบอาชีพเลี้ยงไก่ให้คนพิการ
- ซื้อสินค้าจากคนพิการ
- สนับสนุนเครื่องมือทางการเกษตรให้ผู้ดูแลคนพิการ
- สนับสนุนหมึกพรินเตอร์ให้คนพิการรับจ้างพิมพ์งานเอกสาร
- สนับสนุนเงินทุนซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการขายอาหาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4
เลขที่ 134 หมู่ 8 ตำบลสันกลาง อำเภอสันป่าตอง
จังหวัดเชียงใหม่ 50120
โทรศัพท์: 053-311351, 053-312070,
053-312109 ต่อ 23-24

